

05. ව්‍යවසායකත්වය

- ❖ "පාරසරික අවස්ථා නිර්මාණශීලීව උකහා ගනිමින් මිනිස් අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් වුවමනා තෘප්තිමත් කිරීමට අවදානම් දරමින් නවෝත්පාදනයේ යෙදීම" ව්‍යවසායකත්වය ලෙස හඳුන්වයි.
- ❖ ව්‍යවසායකත්ව කටයුත්ත සිදු කරන්නා "ව්‍යවසායකයා" ලෙස හැඳින්වේ. එනම් පරිසර අවශ්‍යතා නිර්මාණශීලීව උකහා ගෙන අවදානම් දරමින් නවෝත්පාදනයේ යෙදෙන පුද්ගලයා ව්‍යවසායකයකි.
- ❖ ජෝසප් ශුමිට්ට්ට් අනුව ව්‍යවසායකත්වය යනු,
"පවත්නා අර්ථ ක්‍රම වෙනස් කරමින් නව අමුද්‍රව්‍ය සොයා ගැනීමෙන් හෝ හෝ නව සංවිධාන ක්‍රම නිර්මාණය කිරීමෙන් නව භාණ්ඩ හා සේවා හඳුන්වා දෙන පුද්ගලයා ව්‍යවසායකයෙකි."

ව්‍යවසායකත්වයේ කාර්යභාරය

- ව්‍යාපාර් අවස්ථා හඳුනා ගැනීම සහ ප්‍රයෝජනයට ගැනීම
- නව්‍යතා සම්පාදනය
- අවදානම් දැරීම
- නිෂ්පාදන සාධක සංයෝග කරමින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය මෙහෙයවීම

ව්‍යවසායකත්වයේ වැදගත්කම

- සිසුයෙන් වෙනස් වෙන ලෝකයේ නව්‍යතා සෙවිය හැකි, වෙනස්වීම් වලට ප්‍රතික්‍රියා දැක්විය හැකි ව්‍යවසායකයන්ගේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පැවතීම.
- නවෝත්පාදන තුළින් බිහිවන නව භාණ්ඩ හා සේවා තුළින් මිනිසාගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් වීම.
- නව ව්‍යාපාර් හරහා නව රැකියා අවස්ථා බිහිකළ හැකි වීම.
- වෙනස් වන ලෝකයට නායකත්වය දිය හැක්කේ ව්‍යවසායකයන්ට බැවින් සෑම සංවිධානයකට ම ව්‍යවසායකයින් අවශ්‍ය වීම.
- තරගකාරී ව්‍යාපාරික ලෝකය තුළ රැඳී සිටීම සඳහා නව්‍යතා බිහි කිරීමේ අවශ්‍යතාවය.
- ආර්ථික සංවර්ධනය සහ නිරසාර සංවර්ධනය උදාකර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය.
-

සෑම ව්‍යාපාරිකයෙක් ම ව්‍යවසායකයෙක් ද?

- ❖ සෑම ව්‍යාපාරිකයෙක් ම ව්‍යවසායකයකු නොවේ. ව්‍යාපාරිකයින් විසින් සිදු කරන්නේ මිනිස් අවශ්‍යතා හා වුවමනා ඉටු කිරීම හා සම්බන්ධ විවිධ කාර්යයන් ය. නමුත් ව්‍යවසායකයාට දැක්මක් ඇත. ඔවුහු නිර්මාණශීලී අයෙකි. ව්‍යවසායකයා නව නිෂ්පාදන බිහි කිරීම, නව වෙළෙඳපොළවල් සොයා ගැනීම, නව සංවිධාන ක්‍රම නිර්මාණය සිදුකිරීම කරයි. ව්‍යාපාරිකයා ව්‍යාපාරය තුළ කටයුතු කරන්නෙකු වන අතර ව්‍යවසායකයා ව්‍යාපාරය මත කටයුතු කරයි. ව්‍යාපාරය සාර්ථක කරගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු ව්‍යවසායකත්වය විසින් ඉටු කරයි ඉහත කරුණු අනුව පෙනී යන්නේ සෑම ව්‍යාපාරිකයෙක් ම ව්‍යවසායකයකු ලෙස පිළිගත නොහැකි බවයි.

ව්‍යවසායකයා සහ ව්‍යාපාරිකයා ව්‍යවසායකයා

- නවෝත්පාදයෙකි
- අවධානමට මුහුණ දෙයි
- තම අදහස් හා නව සංකල්ප අනුව ව්‍යාපාර අරඹයි.
- නව ව්‍යාපාර අවස්ථා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි.
- ගැටළු වලට ධෛර්යමත්ව කටයුතු කරයි.

ව්‍යාපාරිකයා

- සාම්ප්‍රදායික යෙකි.
- ආරක්ෂාකාරීව කටයුතු කරයි.
- පවතින අදහසක් හෝ සංකල්පයක් අනුව ව්‍යාපාරය අරඹයි.
- තම ව්‍යාපාර කටයුතු පිළිබඳ පමණක් අවධානය යොමු කරයි.
- ගැටලුවලින් අධෛර්යමත් වේ.

ව්‍යවසායකත්ව ක්‍රියාවලිය

ව්‍යාපාරික අවස්ථා උදාකර ගැනීමත් ඒවා ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සඳහා සංවිධානය නිර්මාණය කිරීමත් යනාදී කටයුතු වලදී සිදු කරන්නට යෙදෙන සියලුම ක්‍රියාවන් ව්‍යවසායකත්ව ක්‍රියාවලිය තුළට අයත් වේ.

■ නව්‍යතා සම්පාදනය

ව්‍යවසායකත්ව ක්‍රියාවලියේ පළමු අදියර ලෙස ව්‍යවසායකයා විසින් අදහස් ජනනය කර ගැනීමත්, වෙළෙඳපල අධ්‍යයනය කිරීමත්, පරිසර අධ්‍යයනය තුළින් අවස්ථා හඳුනා ගැනීමත් සිදු කරයි.

■ සැලසුම් සහ සංකල්ප ගොඩනැගීම

මෙහිදී ව්‍යාපාර් අදහස පැහැදිලි කෙරෙන විස්තරාත්මක වැඩපිලිවෙළක් හෙවත් ව්‍යාපාර් සැලැස්මක් සකස් කිරීම කරයි.

■ සම්පත් සම්පාදනය කිරීම

ව්‍යාපාරය ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය භෞතික, මූල්‍ය සහ මානව සම්පත් හඳුනා ගැනීම සහ ඒවා අත්පත් කර ගැනීම සිදු කරයි.

■ යථාර්ථයක් බවට පත් කිරීම

ව්‍යවසායකයා විසින් අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට ඉටුකර ගැනීමට අවශ්‍ය මෙහෙයුම් කටයුතු සිදුකිරීම කරයි.

■ වර්ධනය

ව්‍යාපාරයේ අනාගත වර්ධනය පිලිබඳ තීරණ ගැනීම සිදු කරයි.

ව්‍යවසායකත්ව ක්‍රියාවලියට බලපාන සාදක

1. පුද්ගල සාධක
2. පරිසරාත්මක සාධක
3. සමාජ විද්‍යාත්මක සාධක

පුද්ගල සාධක

ව්‍යවසායකයන් බිහිවීමට බලපාන පුද්ගලයකුගේ ගති ලක්ෂණ ගති ලක්ෂණ මෙහිදී සාකච්ඡා කෙරේ. ඇමරිකාවේ කරන ලද පරීක්ෂණයකදී ව්‍යවසායකයකු සතු ගුණාංග දහයක් ඒ10 නැමැති සංකල්පය ඉදිරිපත් කර ඇත.

▪ Dream -සිහිනය

ව්‍යවසායකයාට අනාගතය පිලිබඳ දැක්මක් ඇති බව.

▪ Decisiveness -තීරණාත්මකභාවය

නිවැරදි තීරණ නිවැරදි අවස්ථාවේදී ගැනීමේ හැකියාව.

▪ Doers- ක්‍රියාත්මක වීම

ව්‍යාපාර් අධ්‍යයනය

නිර්ණා වලට එළඹීමෙන් අනතුරුව ඒවා ඉතා ඉක්මනින් ක්‍රියාවට නැංවීමේ හැකියාව.

▪ **Determination -අධිෂ්ඨානය**

අසාර්ථක වීම් හමුවේ අත්නොහැර කටයුතු කිරීමේ හැකියාව.

▪ **Dedicative -කැපවීම**

ව්‍යාපාරය වෙනුවෙන් විවේකය, පවුලේ සාමාජිකයින් සමඟ ගත කිරීමට ඇති කාලය ආදිය කැප කිරීමේ හැකියාව.

▪ **Devotion -හක්තිය**

ව්‍යවසායකයා තමන් සිදුකරන සිදු කරන දේට ආදරය කරයි.

▪ **Details -තොරතුරු ලබා ගැනීම**

අදාළ ශේෂ්‍යය පිලිබඳව විස්තර ලබා ගැනීමට සහ දැනුවත් වීමට කටයුතු කරයි.

▪ **Destiny -ඉරණම**

තමාගේ ඉරණමේ තීරකයා තමා බව විශ්වාස කරයි.

▪ **Dollars -මුදල්**

මුදල් හෝ ධනය රැස් රැස්කිරීම ව්‍යවසායකයාගේ එකම ඉලක්කය නොවේ. මුදල් සාර්ථකත්වය ගැනීමේ එක් මිනුමක් පමණි.

▪ **Distribute -බෙදාහැරීම**

ව්‍යාපාරයේ සාර්ථකත්වය එයට සම්බන්ධ වුවන සමඟ බෙදා ගැනීමේ හැකියාව ව්‍යවසායකයා සතුය.

පරිසර සාධක

ව්‍යවසායකයෙකු බිහිවීම කෙරෙහි විවිධ පරිසර සාධකයන් බලපායි. එම සාධකයන් පහතින් දැක්වේ.

- සම්පත්- අවශ්‍ය භෞතික හා මානව සම්පත් ලබා ගත හැකි බව.
- සහයක සේවා- බැංකු, රක්ෂණ, ප්‍රවාහන, සන්නිවේදන ආදී සේවාවන් සුලභ වීම.
- ව්‍යාපාර අවස්ථා- තම ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට අවස්ථා බහුල නම් ඒවායෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීමට පුද්ගලයින් ඉදිරිපත් වීම.
- ආදර්ශ වර්ත- ආදර්ශයක් ගත හැකි විය ව්‍යවසායකයන් පරිසරයෙහි සුලභ වීම ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනයට හේතු වේ.
- රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති- වඩාත් සුදුසු වන්නේ වෙළඳපල ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියයි.

- තරඟය සහ තරගකරුවන්- තරගයට මුහුණ දීමට නවෝත්පාදන වැදගත් වේ.

සමාජ විද්‍යාත්මක සාධක

- පවුල් වගකීම්- සමහර පුද්ගලයින්ට තම පවුලේ වගකීම් දැරීමට සිදුවේ.
- දෙමාපියන්ගේ බලපෑම- ව්‍යාපාරික දෙමාපියන් දරුවන්ට ද එම ක්ෂේත්‍රය තෝරා ගන්නා ලෙසට බලපෑම් කරයි.
- කණ්ඩායම් - පුද්ගලයින් සාමාජිකත්වය දරන කණ්ඩායම් සාමාජිකයන්ගේ බලපෑම.

ව්‍යවසායකත්ව ප්‍රතිලාභ

මෙය ප්‍රධාන අංශ තුනක් යටතේ ඇත.

පුද්ගල ප්‍රතිලාභ

- පුද්ගල හැකියා උපරිම අයුරින් යොදා ගත හැකි වීම
- පෞද්ගලික, මූල්‍යමය ලාභ ලැබිය හැකි වීම
- මානසික තෘප්තිය
- ඉහළ කැපවීම මත ඉහළ ප්‍රතිලාභ ලැබිය හැකිය
- ඉහළ ජීවන මට්ටමක් ගත කළ ගත කළ හැකි වීම
- සමාජ තත්වය, තත්වය, පිළිගැනීම ඇතිවීම

ආයතනික ප්‍රතිලාභ

- ව්‍යාපාර කටයුතු පුළුල් කර ගත හැකි වීම
- තරගකාරීත්වයට පහසුවෙන් මුහුණ දිය හැකි වීම
- ලාභදායීත්වය වර්ධනය කරගත හැකි වීම
- ව්‍යාපාරයේ පැවැත්ම තහවුරු වීම
- ආයතනය අඛණ්ඩව වර්ධනය වීම

සමාජයීය ප්‍රතිලාභ

- රජයේ ඇගයීමට ලක්වීම ■ නව භාණ්ඩ හා සේවා පාරිභෝජනයට අවස්ථාව ලැබීම
- නව රැකියා අවස්ථා බිහි වීම
- ජනතාවගේ ජීවන තත්වය ඉහළ යාම
- ප්‍රාදේශීය සම්පත් නිෂ්පාදනයට යොදා ගැනීම
- නව වෙළඳපලවල් සංවර්ධනය වීම
- ජාතික නිෂ්පාදිතය ඉහළ යාම තුළින් ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති වීම

ව්‍යවසායකත්ව ප්‍රවණතා

අභ්‍යන්තර ව්‍යවසායකත්වය

ව්‍යාපාර සංවිධාන වල සේවකයන්ගේ නිර්මාණශීලීත්වය තුළින් බිහි කරන ව්‍යවසායකත්වය මෙය වේ. සංවිධානවල විවිධ තනතුරු තනතුරුවල කටයුතු කරන නිර්මාණශීලී පුද්ගලයන් එම ආයතන වල නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදිත ක්‍රම වල වෙනස්කම් සිදු කරයි. එනම් ආයතනයක් තුළ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යවසායකත්වය අභ්‍යන්තර ව්‍යවසායකත්වයයි.

සමාජයීය ව්‍යවසායකත්වය

සමාජයීය මෙහෙවරක් කිරීමේ අරමුණින් සමාජයීය ගැටලු වලට පිලියම් යෙදීමට ව්‍යවසායකත්ව කාර්යයේ නිරත වීම මෙයින් අදහස් කරයි. මානසික තෘප්තිය, ප්‍රශංසාව, පරෝපකාරය, පිලිගැනීම යනාදී ප්‍රතිලාභ මෙමගින් අපේක්ෂා කරයි.

භරිත ව්‍යවසායකත්වය

පාරිසරික හෝ සමාජයීය ගැටලු හෝ අවශ්‍යතා සඳහා ඉතා ඉහල අවධානයකින් යුතුව ස්වභාවික පරිසරයට ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කිරීමට අවශ්‍ය දැනුවත් භාවයකින් සිදුකරන ව්‍යවසායකත්ව කටයුතුය.

ගෝලීය ව්‍යවසායකත්වය

සමස්ත ලෝකයට ම නම නිෂ්පාදන ලබාදීම සඳහා වෙළඳාම් කටයුතු කිරීම මෙයින් අදහස් කරයි. එනම් ලෝකයේ කුමන ස්ථානයක සිටියද නාක්ෂණය භාවිතා කිරීමෙන් ලෝකයේ වෙනත් ඕනෑම රටක් හෝ ස්ථානයක් සමග දේශ සීමා මයිම් වලින් බැහැරව කටයුතු කිරීමේ හැකියාව වේ.

ව්‍යවසායකයින් වර්ග

- නවෝත්පාදන ව්‍යවසායකයා

මෙම ව්‍යවසායකයින් ඉතා ඉහළ අවදානම් දරමින් අභියෝගවලට මුහුණ දෙමින් පර්යේෂණ සිදු කරමින් කටයුතු කරයි.

- සමාජවාදී ව්‍යවසායකයා

මොවුන් සම්ප්‍රදායට ගරු කරයි. එයින් ඔබ්බට යාමට කැමැත්තක් නොදක්වයි. සම්ප්‍රදාය තුළ සිටිමින් නවෝත්පාදන සිදු කරයි.

▪ අනුකරණ ව්‍යවසායකයා

මෙම ව්‍යවසායකයන් බොහෝ දුරට සිදු කරනුයේ පවතින කිසියම් නිෂ්පාදනයක් වැඩි දියුණු කරමින් සිය කාර්යය කරගෙන යාමයි.

▪ අලස ව්‍යවසායකයා

මොවුන් නවෝත්පාදන සිදු කරනුයේ නොකර බැරි කමට ය.

ව්‍යවසායකයා සහ කළමනාකරුවා

❖ සෑම ව්‍යවසායකයෙක් ම කළමනාකරුවන් වෙයි. මන්ද ඔහුගේ ව්‍යවසායකත්ව කාර්යය තුළ කළමනාකරණ කාර්යයන් ද අන්තර්ගත බැවිනි. නමුත් ව්‍යවසායකයකු නොවන කළමනාකරුවකු අවදානම් දැරීම, නව්‍යතා සම්පාදනය, අවස්ථා හඳුනා ගැනීම යනාදිය සිදු නොකරයි. එසේම කළමනාකරුවා වැටුපක් අපේක්ෂාවෙන් කටයුතු කරන බැවින් ව්‍යවසායකයා ලාභ අපේක්ෂාවෙන් යුතුව කටයුතු කරයි. ව්‍යවසායකයා බොහෝවිට ව්‍යාපාරික අයිතිකරු වුවත් කළමනාකරු ව්‍යාපාරයේ සේවකයෙකි.

ව්‍යවසායකත්ව ගති ලක්ෂණ

- නිර්මාණශීලීත්වය- වෙනස් ආකාරයකට සිතීම, ක්‍රියා කිරීම හා දැකීම.
- කැපවීම- අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට ඇති දැඩි උනන්දුව.
- ස්වාධීන බව- වෙනත් අයගේ අදහස් මත යැපෙන්නෙකු නොවී තම අභිමතය හා හැකියා මත කටයුතු කිරීම.
- ආත්ම විශ්වාසය- තමා පිළිබඳව ඇති දැඩි විශ්වාසය.
- නම්‍යශීලී බව- නිතර වෙනස්වන ව්‍යාපාරික පරිසරයට අනුව සාර්ථකව හැඩ ගැසීමට ඇති හැකියාව.
- අවදානම් දැරීමට ඇති කැමැත්ත- අවදානම මගහැරීමට වඩා අවදානම් වලට මුහුණ දීමට ඇති කැමැත්ත.

ව්‍යවසායකත්ව නිපුණතා සංවර්ධනය

ව්‍යවසායකත්ව නිපුණතාව පුද්ගලයෙකු තුළ සංවර්ධනය කළ හැකි දෙයකි. ඒ සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම යෝග්‍ය වේ.

1. ස්වයං ඇගයීම

තමාගේ හැකියා හා තමාගේ නොහැකියා තමා විසින්ම අවබෝධ කර ගැනීම.

2. පුනරුච්චා

ඕනෑම දෙයක් දැනගත් පමණින් කළ නොහැක. ඒ සම්බන්ධ මනා පරිචයක් ද අවශ්‍ය වේ.

3. අධ්‍යාපනය

ව්‍යවසායකයා යාවජීව අධ්‍යාපනයේ නිරත වන්නෙකු විය යුතුය.

4. අන්දැකීමේ වලින් වල ලැබීම

තමන් විසින් ලබන සෑම නව අන්දැකීමක්ම යමක් ඉගෙන ගැනීමට ඇති බව ව්‍යවසායකයා සිතිය යුතුය.

ව්‍යවසායකත්වය හා ආර්ථික සංවර්ධනය

රටක කෙතරම් භෞතික හා මානව සම්පත් පැවතියත් ව්‍යවසායකත්වය නොමැති නම් එහි ආර්ථික සංවර්ධනයක් දැකිය නොහැක. ආර්ථික සංවර්ධනය යන්නෙහි ලෙස සැලකුවහොත් එය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය ඉන්ධන ව්‍යවසායකත්වයයි. ව්‍යවසායකත්වය තුළින්,

- නව නිෂ්පාදන බිහි වීම තුළින් වෙළඳපොළ වෙළඳපොළ ප්‍රසාරණය වීම
- රටෙහි ප්‍රයෝජනයට නොගත් සම්පත් ඵලදායී නිෂ්පාදන අංශ වෙත යොමු කිරීම
- මහා පරිමාණ කර්මාන්ත වලට කර්මාන්ත වලට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය බිහිකිරීම
- නවෝත්පාදනය නිසා ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ යාම
- නව්‍යතා බිහිකිරීම තුළින් ජාතික නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම
- නව රැකියා අවස්ථා බිහි වීම තුළින් සේවා නියුක්තිය ඉහළ යාම

A/L NOTE BOOK

All about AL Notes ready for GCE AL Examination

DOWNLOAD

Notes

Short Notes

Unit Test Papers

Term Test Papers

From

www.ALNoteBook.com

Your Ultimate Resource for GCE A/L Notes and Study Guides

“The A/L notebook website is a dedicated online platform designed to provide comprehensive study materials and notes specifically tailored for students preparing for the General Certificate of Education Advanced Level (GCE A/L) examinations for free. The website offers a wide range of resources, including detailed subject notes, past exam papers, practice questions, and study guides. These materials cover various subjects and are curated by experienced educators to ensure they align with the curriculum and exam requirements.”